

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

E
Batch - 2020-21

परीक्षा : मे - २०२२

द्वितीय वर्ष

सत्र - ३

विषय:- विकासाचे अर्थशास्त्र (भाग-१) (EC-303)

दिनांक: २६/०५/२०२२

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते. दु. ५.३०

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडवा.

- प्रश्न १ खालील संकल्पना स्पष्ट करा. (कोणत्याही १०) (२०)
१. अविकसित अर्थव्यवस्था
  २. दारिद्र्याचे दुष्टचक्र
  ३. विकासाचे आर्थिक घटक
  ४. भांडवलाची कमतरता
  ५. भांडवल निर्मितीची व्याख्या
  ६. प्रवर्तक
  ७. आर्थिक विकास आणि राजकीय घटक
  ८. व्यापार चक्र
  ९. लाभ खर्च प्रमाण निकष
  १०. बचतीच्या प्रेरणा
  ११. मानवी भांडवल
  १२. गुंतवणूक
- प्रश्न २ टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) (२०)
१. आर्थिक विकास आणि आर्थिक वृद्धी यातील फरक
  २. स्वतंत्र भारतापुढील आव्हाने
  ३. भांडवल संचायाचे महत्व
  ४. शूम्पीटरचा सिद्धांतामधील व्यापार चक्राचे स्पष्टीकरण
  ५. लाभ खर्च प्रमाण
- प्रश्न ३ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (४५)
१. अविकसित अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
  २. आर्थिक विकासावर प्रभाव पाडणाऱ्या आर्थिकेतर घटकांविषयी चर्चा करा.
  ३. कोणत्याही देशावर आंतरराष्ट्रीय घटकांचा प्रभाव व दबाव कसा पडतो?
  ४. मानवी भांडवल निर्मितीमध्ये उठवणाऱ्या अडचणी स्पष्ट करा.
- प्रश्न ४ दिर्घ निबंध / सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) (१५)
१. विकासाच्या मार्गात अडथळा आणणारे विविध घटक स्पष्ट करा.
  २. भांडवल संचायाचे अंतर्गत व बाह्य मार्ग स्पष्ट करा.

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
B.A. – SOCIAL SCIENCES
EXAMINATION: MAY - 2022
SECOND YEAR
SEMISTER - III

Sub: Economics of Development (Part-I) (EC-303)

Date: 26/05/2022

Total marks: 100

Time: 2.00 pm to 5.30 pm

Instructions: 1) Attempt all questions

-
- Q.1. Explain the concept. (Any 10) (20)**
1. Underdeveloped economy
  2. Vicious circle of poverty
  3. Economic factors of development
  4. Lack of capital
  5. Define of capital formation
  6. Innovator
  7. Economic development and political factors
  8. Business cycle
  9. Benefit Expenditure Proof Criteria
  10. Motivates to save
  11. Human capital
  12. Investment
- Q.2. Write short notes. (Any Four) (20)**
1. The difference between economic growth and economic growth
  2. Challenges Faced by Independent India
  3. Importance of capital accumulation
  4. Schumpeter's theory of trade cycle
  5. Benefit Expenditure Criteria
- Q.3. Answer the following questions in brief. (Any Three) (45)**
1. Explain the characteristics of underdeveloped economy
  2. Discuss the non-economic factors affecting economic growth
  3. How do international factors influence and pressure on any country?
  4. Explain the difficulties come in the formation of human capital
- Q. 4. Essay type/ Open ended question. (Any One) (15)**
1. Explain the various factors that affects development
  2. Explain the internal and external ways of capital accumulation
-